

Utbildningsservice i Västerås AB, org.nr.
5566708615
vasteras.internationella.skola@hotmail.com

Beslut

Datum 2025-12-05
Dnr 2025:10151
Sida **1 (14)**

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Västerås
internationella skola i Västerås kommun med
Utbildningsservice i Västerås AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Västerås internationella skola avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se Bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Västerås internationella skola i Västerås kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Bedömningsområden
Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel. • Sammanhang, progression och ämnesintresse • Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen • Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov • Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid
Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. • Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel • Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel • Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel • Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Skolinspektionen bedömer att Västerås internationella skola i Västerås kommun i hög utsträckning uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, observationer av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att läroböcker och läromedel används i samtliga teoretiska ämnen i syfte att skapa ett sammanhang och överblick över ämnesområden. Granskningen visar också att användandet av läroböcker och läromedel möjliggör progression och bidrar till ett intresse för ämnet hos eleverna.

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna använder aktuella och relevanta läroböcker eller andra läromedel inom samtliga teoretiska ämnen. Lärare uppger att läroböcker används som en utgångspunkt för undervisningen, samt att de nyttjas på daglig basis under hela läsåret. Lärare framhåller också att läroböcker fyller en viktig funktion i att rama in och ge struktur åt ämnet, samt att de är betydelsefulla för att eleverna ska kunna arbeta med olika uppgifter och lära sig innebörden i ämnesspecifika begrepp. När lärarna ska gå igenom ett nytt område med eleverna är läroboken till hjälp för att skapa struktur och sammanhang.

Eleverna har egna exemplar av läroböckerna i ämnena svenska som andraspråk, matematik, engelska, samt natur- och samhällsorienterande ämnen. I teknik har eleverna tillgång till ett digitalt läromedel. I flera ämnen, såsom matematik och svenska som andraspråk, använder lärare samma läroboksserie i undervisningen. Detta medför att det finns en röd tråd i de olika ämnena och mellan årskurserna inom stadiet. Lärare uppger att de sinsemellan diskuterar vilka läroböcker och läromedel som ska användas. Dessa diskussioner sker företrädesvis inom arbetslaget, där samtliga av skolans lärare ingår.

I intervju med elever framkommer att eleverna arbetar på ett liknande sätt med läroboken i flera ämnen. Ofta går lärare och elever tillsammans igenom det stoff som tas upp i läroboken, läraren förklarar och utvecklar det som tas upp, ibland med stöd av en digital presentation. Av intervju med lärare framgår en samstämmig bild med vad som framkommit under elevintervjun. Lärare ger också exempel på hur de arbetar för att stärka och utveckla elevernas läsförmåga och lässtrategier. Några exempel som förekommer är gemensam högläsning, återberättande, samt att lärarna stämmer av att eleverna förstått innebörden i det som de läser och de centrala begrepp som tas upp. Eleverna får dessutom formulera egna sammanfattande texter utifrån vad de har läst. Därutöver kartlägger speciallärare elevernas läsförmåga i syfte att ge eleverna läroböcker och läromedel som svarar mot den nivå som de befinner sig på.

Av intervju med lärare och rektorn framgår att de inte har identifierat några skillnader mellan flickors och pojkars resultat kopplat till användandet av läroböcker. De variationer som identifierats mellan könen har inte varit konstanta över tid. I intervju uppger elever och lärare att

läroböckerna bidrar till ett ämnesintresse. Exempelvis berättar lärare att eleverna överlag tycker att det är roligt att arbeta med läroböckerna. Elever uppger att de föredrar att arbeta med läroböcker på grund av att de förstår vad som står i dem samtidigt som de lär sig nya ord och begrepp. Flera elever lyfter också fram att de uppskattar variationen mellan olika uppgifter som läroböckerna innehåller.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas.

Av intervjuer med lärare framgår att lärarna instruerar eleverna på vilket sätt som läroboken ska användas i olika undervisningssituationer. Det kan exempelvis handla om att lärare går igenom hur eleverna ska arbeta med läroböckerna under en enskild lektion, exempelvis vilka sidor och uppgifter de ska arbeta med. Elever berättar i intervju om hur lärarna brukar pausa sin genomgång eller filmen om de tittar på film för att fråga om de förstår sammanhanget eller vissa begrepp. De berättar också om att läraren brukar förklara det svåra på ett lättare sätt. Elever nämner också att läroböckernas instruktioner är tydliga vilket underlättar då de ska komma igång med arbetet. Lärare framhåller i det sammanhanget vikten av att inte bara förmedla muntligt och skriftligt, utan också visa eleverna vad och hur de ska göra. Detta gör lärare exempelvis genom att projicera läroböckernas sidor på tavlan och gå igenom dem tillsammans med eleverna. Dessutom går lärare igenom läroböckernas olika delar såsom innehållsförteckningar och register. Det förekommer också att elever har bildstöd som en del av instruktionerna kring läroböckernas användande. Lärare uppger också att läroböckerna, exempelvis i matematik, följer samma struktur vilket medför att eleverna känner igen sig och lär sig också på det sättet hur de är tänkta att fungera.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna i undervisningen använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade efter elevernas förutsättningar och behov.

I intervju ger lärare flera exempel på att eleverna får arbeta med läroböcker och andra läromedel på olika nivåer i flera ämnen. Exempelvis finns det läroböcker med olika svårighetsgrad i matematik och svenska som andraspråk vilka beställs in och anpassas till eleverna utefter individuella behov och språkliga nivå. Lärare nämner också att det finns extraböcker i

exempelvis matematik att arbeta med för de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Enligt lärarna förekommer det också att läroböckernas texter bearbetas och anpassas utefter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig innehållet. Därutöver använder sig lärarna av lärarhandledningarna för att komplettera läroboken med uppgifter till eleverna. Rektorn framhåller i intervju att lärarna i arbetet med att anpassa läroböcker och andra läromedel för eleverna utgår från att alla elever ska ges möjlighet att känna att de kan lyckas i skolan. Dessutom deltar lärarna och rektorn i ett nätverk med andra skolor där de diskuterar och utbyter erfarenheter om hur olika läroböcker fungerar utifrån elevers olika behov av anpassningar.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att eleverna har tillgång till och ges möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid.

Av intervjuer med elever framgår att lärarna uppmuntrar eleverna att ta med läroböcker hem för att kunna använda dem utanför lektionstid. Eleverna berättar att de har regelbundna läxor och att lärarna ger dem muntliga och skriftliga instruktioner kring hur de ska arbeta med dessa, exempelvis vilka sidor som ska läsas, vilket lärare och elever går igenom tillsammans i förväg. Lärare berättar att de skickar med instruktioner gällande vad eleverna ska arbeta med hemma, vilket också möjliggör och underlättar för vårdnadshavare att hjälpa till. Instruktionerna ges muntligt och skriftligt i klassrummet och kommuniceras också via veckobrev till vårdnadshavare. Dessutom uppger eleverna att lärarna uppmuntrar eleverna att ta med läroböckerna hem om de behöver ta i kapp något moment i undervisningen. Lärare berättar i intervju att eleverna får ta med sig böckerna hem i alla ämnen där det finns läroböcker. Därtill har eleverna tillgång till olika former av digitala läromedel och lärverktyg även när de är hemma. Förutom i samband med läxor tar eleverna hem läroböcker om de behöver ta i kapp något moment som de kan ha missat på grund av frånvaro.

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.

Av intervjun med rektorn framgår att rektorn och huvudmannen har sett till att det finns avsatta medel för att köpa in läroböcker och andra läromedel som behövs i undervisningen. Av Skolinspektionens observation

av den fysiska lärmiljön med fokus på läroböcker och andra läromedel framgår att det finns klassuppsättningar av läroböcker i klassrummen. Läroböckerna finns tillgängliga för eleverna genom att eleverna har egna exemplar, alternativt i vissa ämnen använder klassuppsättningar av läroböcker. En majoritet av läroböckerna finns i elevernas klassrum där de förvaras i hyllor eller skåp. Lärarhandledningar finns för lärarna att tillgå i såväl digital som fysisk form. Rektorn uppger att skolan köper in nya läroböcker och läromedel kontinuerligt och att lärarnas förfrågningar om inköp av nya läromedel allt som oftast kan tillgodoses.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker och andra läromedel som kan användas för att nå utbildningens mål.

Av intervju med rektorn framgår att lärarna för en kontinuerlig dialog om val av läromedel i arbetslaget tillsammans med rektorn. Enligt rektorn har lärarna ett stort inflytande över valen av läromedel och lärarna lämnar in förslag på inköp av läroböcker och andra läromedel som rektorn i sin tur tar ställning till. Rektorn uppger att hen vid behov fattar beslut om vilken lärobok eller vilket läromedel som ska införskaffas i de fall lärarna förespråkar olika alternativ. Lärare berättar i intervju att de pratar med sina kollegor om vilka läroböcker och andra läromedel som ska användas. En viktig utgångspunkt i de val av läroböcker som görs handlar om att beakta att alla elever på skolan läser svenska som andraspråk. Läroböckerna behöver exempelvis innehålla förklaringar av ord och begrepp, samt förklarande texter till läroböckernas bilder. Lärarna framhåller också att rektorn uppmuntrar till diskussion om vilka läroböcker och andra läromedel som ska användas, samt att de tar ansvar för att lämna in förslag på vad som ska köpas in.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten.

Av intervju med rektorn och lärarna framgår att lärare för samtal med varandra om val och användning av läroböcker och andra läromedel. Lärare berättar i intervju att diskussioner om användning av läroböcker och andra läromedel ofta förs kolleger emellan på arbetslagsmöten. Exempelvis kan diskussionen handla om hur lärarna använder sig av specifika läroböcker och andra läromedel i undervisningen och hur väl dessa fungerar i arbetet.

med eleverna. Dessutom diskuterar lärarna på vilket sätt de kan använda sig av lärarhandledningarna i undervisningen. Rektorn uppger att hen har gett lärarna i uppdrag att inom ramen för undervisningen exponera eleverna för så många litterära genrer som möjligt, vilket är en del av arbetet med elevernas språkutveckling.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärarna under rektorns ledning regelbundet utvärderar läroböcker och andra läromedel samt hur dessa bidrar till elevernas kunskapsutveckling. Utvärderingen sker löpande, med tyngdpunkt under slutet av vårterminen då beslut om nya inköp av läroböcker och andra läromedel fattas av rektorn. Exempelvis utvärderas hur läroböckerna förhåller sig till aktuell kursplan, deras svårighetsgrad och hur elevernas måluppfyllelse kan ha påverkats av det. Lärarna och rektorn berättar också att de varje år besöker en läromedelsmessa för att ta del av nyheter och skaffa sig nya kunskaper om vilka nya läroböcker och läromedel som står till buds. Tillsammans med genomförda utvärderingar utgör detta ett underlag för beslut om vilka läromedel som ska användas i undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom de granskade områdena. Granskningen avslutas därmed.

På Skolinspektionens vägnar

X Roger Persson

Beslutsfattare

Signerat av: Roger Persson

X Carl Bexell

Föredragande

Signerat av: Carl Bexell

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Henrik Fredriksson och Malin Hennius deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Västerås internationella skola den 18 november 2025. Besöket genomfördes av utredarna Carl Bexell, Henrik Fredriksson och Malin Hennius.

Skolenheten är en fristående skola verksam i Västerås kommun med förskoleklass och grundskola i årskurserna F-3. På skolenheten går 25 elever. Förskoleklassen ingick inte i denna granskning.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.	Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.	Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.	Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.
Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.	Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.
Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.	
Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.	